

هلمشهری

تکمیل تعطیلی زندان رجایی شهر را با اسکن این کیو آر کد ببینید.

گزارشی از زندان رجایی شهر چند روز پس از تعطیلی

همه حقایق رجایی شهر

گزارش محمد جعفری روزنامه‌نگار

چند روز قبل زندان رجایی شهر برای همیشه تعطیل شد؛ اما روایت‌هایش تا سال‌ها ماندگار خواهند بود. دیوارهای بلند و طولانی زندان و در آهنی و بزرگش قریب به ۴۰ سال شاهد

حلقه حفاظتی

حضور زندانیان زیادی در آنجا بودند. از قاتلان و متجاوزانی که گاهی آوازه جنایت‌هایشان همه جا می‌پیچید تا تکفیری‌ها و داعشی‌ها و حتی زندان دریایی سومالی. از اجرای احکام اعدام و قصاص در سالن مخصوص اجرای حکم تا تنها زندانی‌ای که توانست با نقشه‌های حساب‌شده از آنجا فرار کند. اینجا رجایی شهر است؛ زندانی که دیگر

وجود ندارد. اطراف زندان، زندگی معمولی در جریان است. خانه‌های آنجا هم مثل همه جای شهر است. آدم‌ها هم زندگی معمولی‌شان را می‌گذرانند با این تفاوت که تا همین چند وقت قبل در همسایگی‌شان زندانی مشهور و قدیمی وجود داشت. برج‌های نگهبانی و دیوارهای بلند با انبوهی از سیم خاردار از دور معلوم است. وسعت زندان آنقدر زیاد است که

وجود ندارد. اطراف زندان، زندگی معمولی در جریان است. خانه‌های آنجا هم مثل همه جای شهر است. آدم‌ها هم زندگی معمولی‌شان را می‌گذرانند با این تفاوت که تا همین چند وقت قبل در همسایگی‌شان زندانی مشهور و قدیمی وجود داشت. برج‌های نگهبانی و دیوارهای بلند با انبوهی از سیم خاردار از دور معلوم است. وسعت زندان آنقدر زیاد است که

یک طرف خیابان را گرفته. می‌گویند وسعت زندان حدود ۶۰ هکتار است. زندان ۴۰۰ نفری در یک در برای انتقال زندانیان و در دیگر برای خانواده‌هایشان که در روزهای معین می‌توانستند برای ملاقات به آنجا بروند. در بزرگ و آهنی به روی خودروی حامل خبرنگاران باز می‌شود. دیگر از سربازان مسلح و یازوسی سفت و سخت خبری نیست؛

اما خودروها باید از روی چاله مخصوصی که برای بازدید زیر خودروهاست عبور کنند. هر چند معمولاً از این در مقامات قضایی و امنیتی و زندانیان تردد می‌کردند اما از اتاق‌ها و موافقی که آنجا وجود دارد معلوم است که این افراد نیز هنگام تردد به شدت بازرسی می‌شدند تا هیچ زندانی نتواند از زندان فرار کند.

در میانه اندرگاه هم راهروی کوچکی وجود دارد که به محل هواخوری می‌رسد. چهار دیواری محصور شده با دیوار و سیم خاردار که در آن تور پاره شده و الیبال و حلقه رنگ‌زده بسکتبال وجود دارد. چند تلفن هم در گوشه‌ای از آنجا به چشم می‌خورد که زندانیان می‌توانستند از آنها برای ارتباط با بیرون استفاده کنند. دیوار نوشته‌های اتاق‌های زندان هم داستان خودش را دارد. هر چند اغلب این دست‌نوشته‌ها تا حدودی پاک شده، اما اغلب شعر است و آرزوی آزادی و تاریخ ورود به زندان.

فرار از زندان

تنها افرادی که در همه این سال‌ها موفق به فرار از زندان رجایی شهر شدند، تبهکاری به نام علی اشرف پروانه و همدستانش بودند. یک سارق مسلح که در اوایل دهه ۸۰ با اجرای نقشه‌های حساب‌شده از زندان فرار کرد. این زندانی با همدستی یک سارق و یک قاتل ماه‌ها با استفاده از قاشق تونلی را حفر کردند و حتی برای عبور از تونل که ۱۸ متر بود رژیم غذایی گرفتند و لاغر شدند و در نهایت توانستند از زندان فرار کنند. حال‌انام این کافر به‌عنوان تنها زندانیانی که توانستند از رجایی شهر فرار کنند ثبت شده است.

آشپزخانه زندان

یکی از بخش‌های مهم زندان رجایی شهر آشپزخانه است. یکی از مسئولان زندان درباره چگونگی طبخ و توزیع غذا بین زندانیان می‌گوید: غذا در آشپزخانه مرکزی درست می‌شود. آشپزها کارکنان زندان بودند و هیچ زندانی حق ورود به آشپزخانه را نداشت. او ادامه می‌دهد: هر بندی مقسم غذا داشت که در ساعت‌هایی مشخص برای دریافت غذا به آشپزخانه می‌رفت، در آنجا سهمیه غذای بند را تحویل

می‌گرفت و در بند بین زندانیان توزیع می‌کرد. برخلاف آنچه در فیلم‌ها و سریال‌ها زندانیان برای دریافت غذا با یکدیگر درگیر می‌شدند، در رجایی شهر شرایط به گونه‌ای بود که هیچ وقت زندانیان مشکل غذا نداشتند و برای غذا با یکدیگر درگیر نمی‌شدند. او می‌گوید: البته به جز غذایی که در آشپزخانه زندان طبخ و بین زندانیان توزیع می‌شد، زندان، فروشگاه و رستوران باکیفیتی هم داشت که زندانیان می‌توانستند از آنجا هم غذا و خوراکی تهیه کنند.

دانشگاه زندان

شرایط سخت زندان، تاوان کسی است که مرتکب جرم شده اما در همین شرایط هم خیلی از زندانیان با درس گرفتن از گذشته‌شان برای آینده برنامه‌ریزی می‌کنند؛ نمونه آن زندانیانی هستند که در دانشگاه علمی-کاربردی زندان تحصیل می‌کنند. رئیس دانشگاه مستقر در زندان در این باره می‌گوید: زندانیان می‌توانند در ۲ مقطع کاردانی و کارشناسی و بدون آزمون وارد دانشگاه شوند و در رشته‌های حسابداری، مددکاری خانواده، نگارش حقوقی و ... تحصیل کنند. آرمان عبدالعالی، پسر جوانی که به اتهام قتل دختر مورد علاقه‌اش غزاله قصاص شد، زندانی‌ای بود که تا بالاترین مقطع در این دانشگاه تحصیل کرد. رئیس دانشگاه درباره او می‌گوید: آرمان، پسر خیلی خوبی بود. وقتی وارد زندان شد، دیپلم داشت. ابتدا در مقطع کاردانی درس خواند و در ادامه لیسانس گرفت و بعد از آن هم در مقطع کارشناسی ارشد قبول شد. اما با اجرای کج‌مش تحصیلش ناتمام ماند. علاوه بر دانشگاه، چندین کارگاه مهارت‌آموزی نیز در زندان وجود دارد که در آن زندانیان علاقه‌مند مهارت‌هایی مثل نجاری، قالی‌بافی و ... را یاد می‌گیرند و حتی نمونه‌هایی از دست‌سازهایشان به بیرون از زندان منتقل شده و فروخته می‌شود.

چرا رجایی شهر تعطیل شد؟

حسین فاضلی هر یکندی، رئیس کل دادگستری استان البرز در حاشیه بازدید از زندان رجایی شهر درباره دلیل تعطیلی رجایی شهر و سرنوشت آن گفت: ۱۷ فوروردین ماه امسال در جریان سفر رئیس قوه قضاییه به استان البرز اسناد حقوقی مهمی برای تحول و بهبود مسائل قضایی در این استان به تصویب رسید که یکی از آن موارد تعطیلی زندان رجایی شهر بود. این زندان در منطقه‌ای مسکونی واقع شده و برای ساکنان آنجا مشکلات زیادی ایجاد می‌کرد. زندانیان این زندان محکومان دادگاه‌های استان تهران بودند و هر روز شمار زیادی از آنها سوار بر خودروهای ویژه از کرج به تهران منتقل می‌شدند. از سسوی دیگر هر روز خانواده زندانیان برای ملاقات با آنها جلوی در زندان صف می‌کشیدند. همچنین به دلیل مسائل امنیتی آنتن‌دهی موبایل در زندان و محدوده اطراف آن مسدود شده بود و این مسائل مشکلات زیادی را برای ساکنان منطقه ایجاد کرده بود. از سویی گاهی بین زندانیان درگیری اتفاق می‌افتاد و با اینکه زندانیان مربوط به استان تهران می‌شدند، چون درگیری در استان البرز اتفاق افتاده بود، رسیدگی به پرونده درگیری در صلاحیت دادگستری البرز بود. مجموعه این دلایل باعث شد که به دستور رئیس قوه قضاییه برنامه‌ریزی برای تعطیلی این زندان انجام شد و زندانیان به تدریج به زندان قزل‌حصار و زندانیان دیگر در کرج منتقل شدند. او درباره سرنوشت رجایی شهر گفت: در این باره مذاکراتی بین سسازمان زندان‌ها و استانداری البرز انجام شده، اما باید با انجام کار کارشناسی در این باره کاربردی جدیدی تعریف شود و اقدامات قانونی در این باره در دستور کار قرار دارد.

نکته

زندان در دوره کرونا

افتخار بهداری زندان رجایی شهر این است که در دوره کرونا فقط یک فوتی داشتیم. این حرف‌های مسئول بهداری زندان است. او درباره امکانات این مجموعه می‌گوید: در بهداری زندان امکانات کامل یک درمانگاه شامل پزشک، پرسنل، رادیولوژی، دندانپزشکی، داروخانه و آزمایشگاه وجود داشت. روزانه زندانیان در بهداری ویزیت می‌شدند و بهداری ۲۴ ساعته فعال بود. اگر موردی پیش می‌آمد پزشک ویزیت می‌کرد و اگر نیاز به انجام اقدامات پزشکی بیشتری بود با مجوز مقام قضایی، زندانی به مراکز درمانی بیرون از زندان منتقل می‌شد. بیشتر زندانیان به دلیل بیماری به بهداری مراجعه می‌کردند و گاهی هم به خاطر درگیری او ادامه می‌دهد: یکی از افتخارات ما در دوره کرونا این بود که در کل زندان رجایی شهر فقط یک نفر به دلیل ابتلا به کرونا جانش را از دست داد؛ چرا که در آن دوره مراقبت‌های پزشکی خاصی انجام می‌شد و با شبکه بهداشت همکاری خوبی داشتیم. در دوره کرونا ملاقات‌ها فقط با داشتن تست منفی ممکن بود.

سالن اشک‌ها و لبخندها

سالنی که زندانیان بیشترین احساسات را از خودشان بروز می‌دهند. سالن ملاقات بود؛ جایی که آنها با دیدن خانواده‌هایشان اشک می‌ریختند یا لبخند می‌زدند. این سالن در یکی از ورودی‌های غربی کریدور اصلی قرار دارد و دور تادورش کابین‌های کوچک بود؛ کابین‌هایی به اندازه نشیمن یک نفر، با شیشه‌ای قطور و نرده‌های آهنی که جلوی کشیده شده است و البته گوشی‌های تلفن قدیمی و سنگین که زندانی باید از طریق آن با فرد ملاقات‌کننده صحبت می‌کرد. به گفته یکی از مسئولان حراست زندان همه زندانیان در طول ماه می‌توانستند ۳۰ دقیقه ملاقات داشته باشند؛ یک مورد ملاقات خصوصی و ۳۰ دقیقه هم ملاقات کابینی.

قاجاق سوخت

بر خورد با قاجاق سوخت یکی دیگر از اولویت‌های پلیس امنیت اقتصادی است. سردار رحیمی درباره برخورد با قاچاقچیان سوخت گفت: در ۴ ماهه امسال بالغ بر ۱۵۸۰۰۰ متر حله عملیات برای برخورد با خودروهای سوختی داشتیم و دست کم ۷ هزار خودروی تیزرو را در این خصوص شناسایی و توقیف کردیم که در مقایسه با ۴ ماه اول روزانه میلیون‌ها لیتر سوخت از کشور ما خارج می‌شود که ما در همین راستا عملیات‌هایی را در سراسر کشور و به خصوص در شرق و جنوب کشور اجرا کردیم که در نتیجه آن بالغ بر ۱۰۰ میلیون لیتر سوخت کشف شد که در مقایسه با سال قبل ۱۳۰ درصد رشد داشته است.

قاجاق طلا، دارو و خودروهای لوکس

رئیس پلیس امنیت اقتصادی فراجا در ادامه نشست به برخورد با قاچاقچیان طلا اشاره کرد و گفت: در بحث قاچاق طلا نیز ۱۷۰ درصد افزایش کشفیات داشتیم. در حوزه قاچاق دارو بالغ بر ۳۵ درصد افزایش کشفیات و در مورد لوازم آرایشی و بهداشتی هم ۹۷ درصد افزایش داشتیم. وی از کشف ۲۲۸ خودروی لوکس شامل بنز، پورشه، بی‌ام‌و و ... خبر داد و گفت: در همین ۴ ماه ۵۴ درصد افزایش برخورد با قاچاق خودروهای لوکس را داشتیم. به گفته سردار رحیمی در حوزه برخورد با قاچاق لوازم یکدی نیز ۹۲ درصد افزایش را شاهد بوده‌ایم.

رانندازی پلیس امنیت اقتصادی سایبری

پلیس امنیت اقتصادی کشور در فضای دیجیتال و مجازی نیز نقش پررنگی دارد. سردار رحیمی در این باره گفت: پلیس امنیت اقتصادی در حوزه سایبری و دیجیتال رانندازی شده است. این پلیس با فعالیت‌های مخرب امنیت اقتصادی کشور در فضای دیجیتال و مجازی و همچنین مواردی نظیر پولشویی و ... برخورد می‌کند. وی درباره عملکرد پلیس گمرک نیز گفت: تمرکز ما در این حوزه پرونده‌های مهم است. در ۴ ماهه امسال ۳۸۷ فقره پرونده مورد رسیدگی قرار گرفته که ۲۷ مورد آن بالای ۱۰ میلیارد تومان ارزش دارد.

رئیس پلیس امنیت اقتصادی فراجا گفت: در حوزه فرار مالیاتی، ارزش رالی پرونده‌های کشف شده در طول این ۴ ماهه بالغ بر ۱۵ هزار میلیارد تومان، پرونده‌های کشف شده در حوزه زمین‌خواری بالغ بر ۵ هزار میلیارد تومان و ارزش رالی پرونده‌های اخلاص در نظام اقتصادی بالغ بر ۸ هزار میلیارد تومان بوده است.

سردار رحیمی از رانندازی ستاد خبری پلیس امنیت اقتصادی در آینده نزدیک خبر داد و گفت: در تلاشیم تا این ستاد در هفته فراجا به بهره‌برداری برسد و مردم بتوانند موارد قاچاق، پولشویی، اختلاس، احتکار و هر گونه جرائم اقتصادی را گزارش کنند.

گزارش کوتاه

سردار رحیمی عملکرد ۴ ماهه پلیس امنیت اقتصادی فراجا را تشریح کرد

سال سخت

قاچاقچیان کالا

«امسال، سال سختی برای قاچاقچیان کالا است و ما به شدت تلاش می‌کنیم با مافیای سسازمان یافته قاچاق کالا برخوردی قاطع داشته باشیم.» این بخشی از گفته‌های سردار حسین رحیمی، رئیس پلیس امنیت اقتصادی فراجاست که روز گذشته در بین خبرنگاران بیان کرد. به گزارش همشهری، رئیس پلیس امنیت اقتصادی فراجا در این نشست خبری به دستاورد پلیس امنیت اقتصادی در سال جاری اشاره کرد و گفت: با هر فردی که بخواهد هر گونه اخلاصی را در فرایند اقتصادی کشور ایجاد کند، برخورد خواهیم کرد؛ به طوری که برای مبارزه با قاچاق کالا یک پلیس تخصصی داریم. وی ادامه داد: در حوزه قاچاق کالا در مدت ۴ ماه ابتدای امسال ۱۵۸ فقره پرونده بزرگ که ارزش آنها بالغ بر ۹ هزار میلیارد تومان است، کشف شد که با کشفیات جدید پلیس در مردادماه این رقم ۱۱ هزار میلیارد تومان می‌شود و این ارزش در مقایسه با مدت مشابه پار سال ۵۸ درصد افزایش داشته است. سردار رحیمی، پلیس امنیت اقتصادی را پلیسی نوپا برشمرد و گفت: این پلیس حدود ۴ سال پیش ایجاد شد و اصلی‌ترین مأموریت آن برقراری امنیت برای کسانی است که در عرصه تجارت و اقتصاد مشغول فعالیت هستند؛ به طوری که در ۴ ماه امسال ۱۷۵۵ پرونده کلان جرائم اقتصادی مورد بررسی قرار گرفت و ۲۹۹۰ نفر از مخلان امنیت اقتصادی دستگیر شدند.

عکس: همشهری / محمد عباس‌نژاد